

MAIG 2017. N 10

www.fccuc.coop   @CoopsConsum

Encarem el futur fent federació i fent cooperativisme

ENTREVISTA A HERNAN CÓRDOBA-MENDIOLA

soci de la cooperativa
La Borda

REPORTATGE TEATRE LLIURE

quaranta anys d'història a través
del cooperativisme

ABACUS COOPERATIVA

obre un nou establiment
a Girona

Sumari

3

3

Entrevista a Hernan Córdoba-Mendiola, soci de la cooperativa La Borda

4

Visita de la consellera de Treball, Afers Socials i Famílies, la senyora Dolors Bassa a l'edifici cooperatiu del carrer Premià

5

Abacus cooperativa obre un nou establiment a Girona

6

Vídeos de les cooperatives Comunitat Minera Olesana i El Brot, en el marc d'Aracoop

7

Primera fusta de la cooperativa La Borda

8

El Germinador Social de Coop57 i Som Energia

9

Nova etapa de la Bernat Metge de la mà de SOM

Neix l'Associació Economia Social de Catalunya

10

Adhesió al manifest contra les falses cooperatives

11

Teatre Lliure, quaranta anys d'història a través del cooperativisme

5

11

ENTREVISTA

Hernan Córdoba-Mendiola, soci de la cooperativa La Borda

El lema que es va erigir durant l'acte de col·locació de la primera fusta de la cooperativa La Borda, el dia 16 de febrer "Construïm habitatge per construir comunitat" és un bon resum del que estan començant a suposar els habitatges en cessió d'ús. Els habitatges cooperatius s'estan convertint en una eina al servei de la comunitat i no només al servei de les persones que hi han de viure. Hem parlat amb Hernan Córdoba-Mendiola, soci de la cooperativa La Borda, sobre això i d'altres coses. (Podeu llegir més informació sobre la col·locació de la primera fusta de l'edifici de la cooperativa en aquest mateix butlletí).

Estem arribant a un nou model de ciutat a través de l'habitatge?

La gran pregunta és si serem capaços de pensar en l'habitatge com en un equipament, ara ja existeixen equipaments per a estudiants, gent gran, persones amb diversitat funcional, però hem de pensar si hem de poder concebre l'habitatge com un equipament del qual les comunitats es dotin per resoldre necessitats específiques i comunes. Aquest plantejament qüestiona la societat de propietaris. Un exemple el tindríem en la construcció de la biblioteca de Can Batlló, es van aportar hores de feina, prestatgeries,

llibres... per tal de poder disposar d'un espai autogestionat, per a tothom, no només per a les persones que vam prendre part en la seva construcció. La voluntat és que això romangui per a qui en tingui necessitat. En el cas de l'habitatge en cessió d'ús la idea és la mateixa, accedir a un tipus d'habitatge no colonial que pugui fer servei a les persones que el necessitin en el futur i que no sigui una propietat que es pugui vendre. No es tracta d'un projecte final adreçat a les persones que l'estan construint, sino que vol ser un equipament autogestionat per la comunitat. Hem de poder treure l'habitatge del capitalisme i posar-lo allà on li correspon.

Parles d'habitatge comunitari en el sentit de públic, però no públic estatal...

Són equipaments públics no estatals, però són públics, públic en el sentit comunitari. A través de l'administració pública només hi havia dues maneres d'accedir a l'habitatge.

- 1) la lògica de la venda, la protecció oficial que continua tenint el raonament de la venda.
- 2) la lògica assistencial, que és necessària en casos d'emergència, com ara la violència masclista i els desnonaments.

Totes dues opcions, malgrat que sobretot en el segon cas siguin necessàries en casos d'emergència, no subverteixen cap lògica i continuen funcionant de manera vertical, perquè és l'administració al final qui acaba decidint si jo tinc dret o no a una vivenda d'aquesta o aquella mena, si compleixo els requisits, etc. Ara, cada cop tenim més clar que la ciutat és de les persones i som capaces de fer moltíssimes coses.

Hernan Córdoba, a l'esquerra, amb la primera fusta de La Borda, durant la celebració de l'acte de la primera fusta. Crèdits: La Borda cooperativa.

Visita de la consellera de Treball, Afers Socials i Famílies, la senyora Dolors Bassa a l'edifici cooperatiu del carrer Premià

El dia 18 de gener la consellera de Treball, Afers Socials i Famílies, la senyora Dolors Bassa i Coll va visitar l'edifici cooperatiu del carrer de Premià, 13, de Barcelona, amb motiu de la signatura d'un conveni de col·laboració amb la Confederació de Cooperatives de Catalunya per enfortir el cooperativisme.

Amb aquest conveni, el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies atorga a la Confederació de Cooperatives de Catalunya una subvenció per promoció el cooperativisme en coordinació amb la resta de federacions de cooperatives, entre les

quals, la Federació de Cooperatives de Consumidors i Usuaris de Catalunya. Durant la visita de la senyora Dolors Bassa a les entitats de l'edifi, el president de la Federació de Cooperatives de Consumidors i Usuaris de Catalunya, Quim Sicília, va tenir l'ocasió de parlar amb ella i de compartir opinions sobre el cooperativisme de consum.

En la seva visita a les oficines de la Federació de la Cooperatives de Consumidors i Usuaris la directora de la nostra federació, Maria Antònia Esteban, va intercanviar opinions amb ella i van poder debatre sobre els reptes del cooperativisme de consum en l'actualitat.

Dolors Bassa durant la seva visita a la seu de la Federació de Cooperatives de Consumidors i Usuaris de Catalunya el passat dia 18 de gener.
Crèdits: Federació de Cooperatives de Consumidors i Usuaris.

Abacus cooperativa obre un nou establiment a Girona

Exterior del nou establiment de la cooperativa Abacus a la ciutat de Girona. Crèdit: Abacus cooperativa.

El passat dia 4 d'abril Abacus va obrir un nou establiment a la ciutat de Girona, el segon de la ciutat i el sisè a les comarques gironines. L'alcaldesa de Girona, Marta Madrenas, acompanyada de la regidora de Promoció Econòmica, Desenvolupament Local i Turisme, Glòria Plana Yanes, i el Director General d'Economia Social, el Tercer Sector, les Cooperatives i l'Autoempresa, Josep Vidal i Fàbrega, van participar en l'acte d'inauguració.

L'alcaldesa va destacar la tasca d'Abacus i va valorar-ne positivament l'obertura del nou establiment perquè fomenta nous llocs de treball i afavoreix el creixement de ciutadans crítics. Aquest establiment se suma als altres de la cooperativa i arriba al total de 46 en el conjunt de Catalunya, València i Balears. L'establiment, situat a la Ronda Sant Antoni Maria Claret, 39, té una superfície de 1.000 m² di-

vidits en dues plantes i ha d'ocupar un equip de 20 persones, la nova botiga posa al servei de socis i clients joguines, llibreria, llibreria infantil, papereria, treballs manuals, tecnologia, text i idiomes. La botiga s'ubica en la zona més comercial i dinàmica de la ciutat de Girona i ha suposat una inversió de 280.000 euros.

Amb l'obertura d'aquest nou establiment, Abacus consolida la seva presència a Girona i vol potenciar el seu paper de referent per a la comunitat educativa de la ciutat. Com afirma el director general d'Abacus cooperativa, Miquel Àngel Oliva, "estem vivint un procés de transformació social que replanteja la manera en què consumim. Abacus vol ser part d'aquesta transformació social i a Girona treballem per ser la resposta a les necessitats dels professionals de l'ensenyament, de les famílies i de la ciutadania, i a més ho volem fer conjuntament amb ells".

Vídeos de les cooperatives Comunitat Minera Olesana i El Brot, en el marc d'Aracooop

En el marc del programa Aracooop la cooperativa Comunitat Minera Olesana i la cooperativa El Brot de Reus són protagonistes d'un parell de vídeos.

Comunitat Minera Olesana

En el vídeo de la Comunitat Minera Olesana les seves sòcies ens expliquen la història i la funció de la cooperativa, en paraules de la mateixa cooperativa "la Comunitat Minera Olesana (CMO) és una societat fundada l'any 1868 per un grup d'olesans esperonats pel modernisme i per inquietuds sanitàries, en valorar que l'aigua era font de malalties, quan aquesta era extreta dels pous casolans en èpoques de sequera". L'objectiu de la posada en marxa de la CMO era poder disposar d'aigua corrent a les llars amb garanties de salubritat per al consum.

El Brot

En el vídeo de la cooperativa El Brot s'expliquen els orígens de la cooperativa, que l'any 1979, quan l'associació va néixer, van ser la primera organització de consum ecològic de tot l'estat Espanyol. L'any 1987 es van constituir com a cooperativa de consumidors.

Podeu consultar els vídeos en el links següents:

Primera fusta de la cooperativa La Borda

Celebració de la primera fusta de la cooperativa La Borda. Crèdit: Cooperativa La Borda.

El passat 16 de febrer va tenir lloc la col·locació de la primera fusta del projecte d'habitatge en cessió d'ús de la cooperativa d'usuaris La Borda.

La Federació de Cooperatives de Consumidors i Usuaris de Catalunya va estar representada per Maria Antònia Esteban, directora de la Federació, que manifesta que el projecte és molt important perquè aquest nou model d'habitatge en cessió d'ús obre un nou camí per al cooperativisme d'usuaris.

L'acte va estar ple d'emotivitat i de reivindicació solidària i cooperativa. Va comptar, a més de les persones usuàries de la Borda, amb les intervencions de Jordi Soler de Can Batlló i moviment veïnal de

Sants, Pol Massoni de la cooperativa La Col; Xavi Palos, de la Xarxa d'Economia Solidària; Lali Daví, de la Fundació La Dinamo; Josep Maria Montaner, Regidor d'Habitatge de l'Ajuntament de Barcelona; i Ramon Pascual, de la cooperativa de serveis financers Coop57.

La celebració de la primera fusta de La Borda és un primer pas contra les polítiques financeres i d'habitatge que han escanyat les veïnes durant els darrers anys. I un acte de justícia social, autogestió i autonomia. A més, posa el cooperativisme de consum en el nou repte d'encarar noves formes cooperatives adaptades als nous temps i les noves necessitats de la societat i les persones.

El Germinador Social de Coop57 i Som Energia

El passat dia 27 d'abril va tenir lloc l'entrega dels premis Germinador Social, el primer concurs d'innovació per a la transició energètica, convocat per la cooperativa de serveis financers, ètics i solidaris Coop57, i per la cooperativa de consumidors i usuaris Som Energia.

L'objectiu del concurs és contribuir al canvi de model energètic i social mitjançant la potenciació de nous models socials innovadors que promoguin nous agents locals per la transició energètica. Aquesta primera convocatòria ha estat un èxit pel que fa al nombre de projectes presentats i ha servit per donar visibilitat a tota una sèrie de projectes que s'estan duent a terme en el territori i, també, per impulsar-los.

El premi es va atorgar a cinc projectes:

- Agrupació de Consums -comunitat veïnal de Barcelona.
- Ecotxe-, Som moviment (programari i web per al carsharing elèctric).
- Eeeepa! (Emprendre, Estalviar i Eficiència Energètica de Proximitat amb Autoproducció).
- La Ermineta - Electra - Regadiu.
- Som Mobilitat (Mobilitat compartida, elèctrica i amb renovables).

Primera edició del Germinador social. Crèdit: Som Energia Cooperativa.

Nova etapa de la Bernat Metge de la mà de SOM

El passat dia 22 de març va tenir lloc al Caixa-Forum de Barcelona la presentació de la nova etapa de la col·lecció Bernat Metge que, a més, va celebrar el seu 95è aniversari.

La Bernat Metge és una col·lecció d'obres clàssiques fundada per Francesc Cambó el 1922 i que ha estat clau per al desenvolupament literari català. Per tal de donar-li un nou impuls, el grup cooperatiu SOM (abans Grup Cultura 03) n'ha comprat els drets i comptarà amb el suport de la Fundació La Caixa.

La col·lecció està formada per 417 títols en edició bilingüe grec-català o llatí-català. Són traduccions d'obres de grans autors com Plató, Sòfocles, Èsquil, Homer i Ovidi.

Amb l'adquisició d'aquesta col·lecció el grup SOM pretén ampliar-la encara més, amb la publicació de quatre llibres a l'any: les prioritats del grup pel que fa a aquesta nova etapa són engegar o completar la traducció de més clàssics de la cultura grega i llatina, cercar noves formes de publicació per arribar a un públic més ampli i preparar la celebració del centenari de la Bernat Metge per a l'any 2022. A més, la cooperativa treballarà en una segona fase del projecte editorial, els detalls de la qual no s'anunciaran fins a finals de 2017.

L'acte de presentació i de celebració del 95è aniversari, va comptar amb l'assistència del vicepresident de la Generalitat de Catalunya, Oriol Junqueras; el conseller de Cultura, Santi Vila; el director general de la Fundació Bancària "la Caixa", Jaume Giró; el president de SOM, Oriol Soler, i el director editorial d'Ara Llibres, Joan Carles Girbés.

Joan Francesc Mira, Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, va fer una conferència en la què va reivindicar la vigència dels clàssics.

Acte de celebració dels 95 anys de la col·lecció Bernat Metge, al Caixaforum de Barcelona.

Neix l'Associació Economia Social de Catalunya

El dimarts dia 2 de maig es va celebrar l'assemblea constituent de l'Associació Economia Social Catalunya (ESCAT), que agrupa diferents entitats de l'economia social a Catalunya.

Els objectius de l'associació són visualitzar l'economia social, incidir de manera política i social per la defensa d'un determinat model de societat i dels interessos de l'economia social i, per últim, promo-

cionar la cohesió, la interrelació i el diàleg entre les diferents formes, cultures i organitzacions de l'economia social a Catalunya.

Formen part de l'ESCAT la Confederació de Cooperatives de Catalunya, la Confederació, la Xarxa d'Economia Solidària, la Taula del Tercer Sector Social i la Federació de Mutualitats de Catalunya.

A finals del mes de juny hi ha prevista una presentació pública.

Adhesió al **manifest contra les falses cooperatives**

La Federació de Cooperatives de Consumidors i Usuaris de Catalunya s'ha adherit al manifest a favor de la lluita que duen a terme les persones treballadores de les càrnies i a favor d'un treball digne i lliure d'explotació.

Manifest

CONTRA LES FALSES COOPERATIVES, PER UN TREBALL DIGNE I SEGUR

Companyes, companys,

Davant de les deplorables condicions de treball que pateixen els treballadors i les treballadores, que des del sector carni s'està estenent arreu del país, volem expressar públicament la nostra solidaritat, donar suport a les seves reivindicacions i denunciar la utilització fraudulenta del fet cooperatiu feta per una patronal sense escrúpols.

Ens manifestem en contra de la pràctica d'algunes empreses que obliguen els qui haurien de ser personal contractat a la seva empresa a afiliar-se a una falsa cooperativa.

Un cop formada la falsa cooperativa, formalment la contracten en règim d'arrendament de serveis i així poden obligar aquestes persones -que només en teoria en són sòcies a treballar més hores, amb menys retribució que el salari mínim i una manca absoluta dels drets bàsics de qualsevol altra persona treballadora, tals com retribució de les baixes, vacances, etc. En aquesta situació, es registra una sinistralitat altíssima: els accidents laborals, a més, s'amaguen, no s'investiguen i es continuen produint. Amb aquesta pràctica, doncs, s'aconsegueix tenir treballadors en condicions molt precàries -de fet, indignes-, per sota de les ja mínimes de la normativa laboral i dels convenis col·lectius aplicables.

Res no tenen a veure aquestes falses cooperatives amb els principis cooperatius, com són l'adhesió

voluntària, els principis democràtics de participació i gestió de l'empresa i l'autonomia de la cooperativa.

Es fa evident, per tant, el frau de llei que volem denunciar, alhora que exigim que aquestes empreses siguin perseguides i que les falses cooperatives siguin desqualificades com a tals.

Càrnies en lluita, conjuntament amb les entitats referents del cooperativisme, l'economia social i solidària, i les entitats adherides a aquest acte, volem mostrar la nostra solidaritat i traslladar el nostre suport a les treballadores i treballadors per tal de desemmascarar-les. Però aquests drets tan mínims tampoc no seran reals si no són reivindicats i garantits: i des d'aquí convoquem a la lluita unitària i col·lectiva per seguir endavant en l'apoderament i la lluita per la dignitat de la classe treballadora.

No a les falses cooperatives! Per un treball digne i segur!

Vic, 6 de maig de 2017.

Xavier Palos, de la Xarxa d'Economia Solidària, durant l'acte de celebració a Vic de la jornada de lluita contra les falses cooperatives el passat dia 6 de maig. Crèdit: Federació de Cooperatives de Consumidors i Usuaris.

Teatre Lliure, **quaranta anys d'història a través del cooperativisme**

Part de la façana de l'edifici de la cooperativa la Lleiata, al barri de Gràcia de Barcelona. Crèdit: wikiCommons, Enfo.

En el butlletí anterior de la Federació de Cooperatives de Consumidors i Usuaris de Catalunya vam tenir l'ocasió de parlar de les cooperatives dels barris i pobles amb motiu de la inauguració de la nova sala Beckett, al barri del Poble Nou de Barcelona. Encara no s'havia publicat el butlletí quan una altra celebració del món del teatre va portar una nova efemèride teatral a les pàgines dels diaris: els 40 anys del Teatre Lliure, vinculat a una històrica cooperativa de consum.

La celebració va tenir lloc al Poble Sec, a Montjuïc, tot i que l'epicentre de tot plegat es va gestar en un altre dels barris de la Barcelona actual que en els segles passats bastien cooperatives amb edificis importants, Gràcia. Les classes no benestants amb capacitat d'autoorganitzar-se van crear, durant els segles XIX i XX, fins a catorze cooperatives, amb l'objectiu de proveir-se de queviures i altres objectes bàsics per a la llar i serveis de primera necessitat per a les persones, que abraçaven la vida social i cultural, com ara el ball i el teatre, però també mutualitzar entre els socis ajuts per fer front a les despeses d'enterrament.

El Lliure va néixer l'any 1976 a l'edifici de la Cooperativa Obrera la Lleiata (sempre posaven noms clars per tal de no distreure's dels objectius de fons). Cent anys abans, la cooperativa Teixidors a Mà veia la llum al mateix barri, al carrer de Terol, i pocs anys després va establir la seva seu a l'actual Teatreneu, del mateix carrer, que ha estat una altra sala de teatre i música referent durant dècades a Barcelona.

Lluís Pasqual, director del Lliure, en l'emocionant parlament del dia 2 de desembre, va dir que els cabal·listes afirmen que el número quaranta és un punt d'arribada i sobretot una nova partida. Quina càbala podríem treure'n del fet que el Lliure nasqués just cent anys després de fer-ho la primera cooperativa de Gràcia (i una de les primeres de Barcelona)?

El Lliure va néixer, segons va recordar Pasqual, en forma també de cooperativa (en aquest cas de directors, actors i tècnics), amb el compromís de fer un teatre d'art per a tothom. En paraules de Sergi Belbel "Una referència internacional, però amb maneres molt catalanes, com la cooperativa o el funcionament mancomunitat, encara que després hi

Actual seu del teatre Lliure a Montjuïc. Crèdit: Ajuntament de Barcelona.

hagués directors que manaven¹. I jo afegeixo, cosa que en el fet de sentir cooperatiu (com en aquesta forma de fer teatre), no és contradictori sinó imprescindible.

Durant l'acte de celebració del 40è aniversari del Lliure també es va recordar que el Lliure de Gràcia no hauria estat possible sense la generositat de la cooperativa La Lleialtat i sense la confiança que hi va dipositar el seu president, Gubern.

En el centenari de la Lleialtat, el març de 1992, en Joaquim Gubern i Palacios tancava el llibre commemoratiu del centenari de la Cooperativa Obrera La Lleialtat amb aquesta frase: "en Fabià i en Lluís Pasqual sempre van dir que, si el Lliure marxava, el nostre local seguiria sent la seva seu i no s'hi deixaria mai de fer activitats i hem d'estar contents perquè complim un dels principis cooperativistes: subministrar bens bàsics, i avui la cultura ho és."

Avui, aquelles cooperatives que tenen més d'un segle al darrere, segueixen estant presents en el batec dels barris de Barcelona gràcies als seus edificis, els seus valors, la memòria i en aquest cas, el reconeixement públic que el Teatre Lliure ha fet en el seu 40è aniversari.

Santi Esteban

6 de desembre de 2016

1 J. Barranco: "Primer teatre nacional". *La Vanguardia*, 3 de desembre de 2016.

FUNDACIÓ ROCA GALÈS

Cooperació - Medi ambient - Benestar social

El somni que sorgeix una vegada i una altra és l'ideal cooperatiu

Fundació
ROCA GALÈS
CATALUNYA

Construïm cooperativa